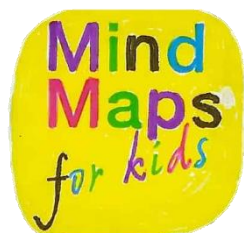

MODULE 1: OP Z'N ALLERBEST

1. OP ONDERZOEK UIT (30 min)

Nodig: pennen, potloden, grote vellen papier, stopwatch en toegang tot internet

Vorbereiding: Schrijf aan 1 kant van de grote vellen het woord 'symfonieorkest' en aan de andere kant van het vel het woord 'symfonieorkest' met de zes mindmap vragen zoals beschreven in de tekening onder. Zet een groep tafels tegen elkaar aan en leg een aantal grote vellen op de tafels neer.

Bekijk [VLOG 1](#). In deze vlog gaat Pepijn op onderzoek uit. Hij wil meer weten over **KLASSIEKE MUZIEK** en verzamelt daarom informatie op internet. In deze opdracht gaan de kinderen in de klas een mindmap maken rondom het symfonieorkest.

- **MINDMAP SYMFONIEORKEST**
De kinderen staan om de tafels heen.
In het midden van ieder vel staat het woord 'symfonieorkest'. Laat de kinderen met potlood in 1 minuut zoveel mogelijk woorden opschrijven waar ze aan denken bij het woord **SYMFONIEORKEST**.
- Draai de vellen papier nu om en bespreek de 6 mindmap vragen met elkaar.
Laat de kinderen vervolgens opnieuw in 1 minuut zoveel mogelijk **WOORDEN** invullen bij het symfonieorkest.
Laat de kinderen deze woorden opschrijven bij de 6 mindmap vragen.
- Bespreek kort wat de kinderen hebben opgeschreven. Wat was het verschil met en zonder de mindmap vragen? Was het makkelijker of juist moeilijker? Is er een vraag waarop nog geen antwoord is? Staan er woorden bij die je niet kent? Enzovoort.
- Laat (een aantal van) de kinderen nu gebruik maken Google of een andere zoekmachine en in 1 minuut aanvullende woorden bij het symfonieorkest zoeken.
- **REFLECTEER** samen met de groep over het werkproces en wat de kinderen geleerd hebben tijdens deze opdracht.

Extra opdracht: waar zitten de **INSTRUMENTEN** in een orkest? Zomaar door elkaar of zijn er instrumentengroepen?

Teken samen met leerlingen een opstellingsplattegrond van het orkest op een groot vel papier of het bord.
Bespreek de instrumentgroepen met elkaar. Gebruik hiervoor de [Opstelling van een orkest](#).

Meer weten over de instrumenten?

Laat de leerlingen -in groepjes- informatie over de verschillende instrumenten(groepen) opzoeken op het internet. Denk hierbij aan vragen als: Hoe ziet het instrument eruit? Waarvan is het instrument gemaakt? Hoe bespeel je het instrument? Hoe klinkt het instrument?

DOEL VAN DEZE OPDRACHT

Kinderen leren wat een mindmap is
Kinderen maken een mindmap
Kinderen doen onderzoek naar het symfonieorkest

MINDMAP VRAGEN

EXTRA THUISOPDRACHT

Laat de leerlingen gedurende een aantal dagen zelf verzamelen waar en wanneer zij klassieke muziek horen. Extra bonuspunten voor wie weet wat ze gehoord hebben.

2. LUISTEREN NAAR HET LIED (15 min)

Nodig: zangversie en instrumentale versie van het lied 'Op z'n allerbest'

Vorbereiding: afspeelmogelijkheid voor de opnames van het lied

Aan de hand van verschillende luisteroefeningen maken de kinderen kennis met het lied 'Op z'n allerbest'.

Dit lied wordt tijdens het concert door de kinderen meegezongen met het symfonieorkest.

Bij het lesmateriaal hoort een opname van dit lied ingespeeld door het Nederlands Philharmonisch Orkest.

DOELEN BIJ HET LIED 'Op z'n allerbest'

Kinderen beantwoorden analytische luistervragen bij het lied op z'n allerbest.

Voer een klassengesprek over wanneer het orkest op z'n best kan **KLINKEN**. Hoe denken de kinderen hierover?

Bespreek onderwerpen als: *samenspel, de noodzaak van een dirigent, aanwezigheid van alle instrumenten, moet je vaak repeteren, maak de ruimte uit waar het orkest zit, maakt het uit wat het publiek doet enz.*

Noteer na afloop van het gesprek de randvoorwaarden die volgens de klas nodig zijn om het orkest op z'n 'allerbest' te laten klinken.

- Luister samen met de klas naar de [karaoke versie](#) van het lied 'Op z'n allerbest'. Voer (een aantal van) de onderstaande **OPDRACHTEN** uit;
 - Welke instrumenten hoor je helemaal in het begin?
 - Doe je ogen dicht en ga staan als je het klokkenspel hoort
 - Klap mee op de maat als het slagwerk (snaredrum) speelt
 - Wie kan een stukje nazingen van de melodie die vaak terugkomt
 - Welke instrumenten heb je gehoord en kun je ook zeggen wanneer (tip: gebruik hiervoor je mindmap uit de vorige oefening)?
 - Geef met je handen aan of het orkest zacht, midden of hard speelt
 - Laat een aantal kinderen 'dirigeren' vanaf minuut 3 tot het einde
- **LUISTER** nu samen met de klas naar de [versie met zang](#) van het lied 'Op z'n allerbest'. Stel een aantal luistervragen aan de kinderen, zoals;
 1. Hoe vaak hoor je de zin 'wanneer klinkt het orkest'? **Antwoord: 10 keer**
 2. Hoe heet de stok van de dirigent? **Antwoord: baton**
 3. Over welke instrumenten wordt er gezongen?**Antwoord:**

strijkers	viol/altviol/cello/contrabas
houtblazers	dwarsfluit/hobo/klarinet/fagot
koperblazers	hoorn/trompet/trombone/tuba
slagwerk	pauken/kleine trom/grote trom/bekkens/xylofoon
harp	

3. HET AANLEREN VAN HET LIED - AANLEERSPEL (30 min)

De kinderen leren het lied 'Op z'n allerbest' zelfstandig te zingen. Voor het aanleren van dit lied zijn twee manieren beschreven. Het **AANLEERSPEL** is bedoeld voor groepen die veel ZINGEN in de klas en ook gewend zijn om langere liederen te zingen. 'OP Z'N ALLERBEST DOOR DE WEEK' is bedoeld voor klassen waar niet zoveel gezongen wordt. Hier leren de kinderen steeds een stukje van het lied totdat ze het hele lied kennen.

DOELEN BIJ HET LIED 'Op z'n allerbest'

Zingen zelfstandig het lied 'Op z'n allerbest'
Kinderen luisteren naar en raken bekend met het repertoire

3A. AANLEERSPEL voor een klas die regelmatig liedjes zingt

Nodig: print en knip [werkblad knipvel](#) een aantal keer en schrijf/ projecteer de tekst van het refrein en de finale op het bord.

Stap 1 Deel de stukjes tekst uit aan de leerlingen. Elke leerling heeft zijn eigen stukje tekst en laat deze niet aan de anderen zien. Het refrein en de finale staat op het bord. Gebruik hiervoor [werkblad aanleren refrein en finale](#). De leerlingen **LUISTEREN** naar het lied. Wanneer ze hun eigen tekst horen gaan ze staan en spreken/zingen hun tekst mee.

Stap 2 Wie heeft dezelfde tekst (zie stap 1)? Maak groepjes met leerlingen die dezelfde tekst hebben. Luister nog eens naar het lied en laat de **GROEPJES** meezingen/meespreken met het lied. Het refrein zingt iedereen mee.

Stap 3 Laat de groepjes nu op de **JUISTE PLEK** zitten in het orkest. Gebruik daarbij de [opstellingsplattegrond](#) die bij opdracht 'Op onderzoek uit!' is gemaakt. Heb je nog geen plattegrond gemaakt? Bespreek dan eerst met de klas de opstelling van een orkest. Laat vervolgens één leerling de dirigent zijn die de groepjes op het juiste moment 'aan zet'.

Stap 4 Herhaal het **MEEZINGEN** met het lied meerdere malen in de klas. Wissel af met de zangversie en de instrumentale versie zodat de kinderen gewend raken om het lied mee te zingen met de musici.

3B. HET AANLEREN VAN HET LIED DOOR DE WEEK voor een klas die niet zo vaak zingt

Zing iedere dag (10 – 15 min) met je klas en leer het lied van maandag tot vrijdag.

Er komt dagelijks een stukje bij totdat je het hele lied hebt ingestudeerd met de kinderen.

Nodig: Tekst van het lied 'op z'n allerbest' op het digibord

Blaadjes en pen voor dinsdag

Blaadjes en kleurpotloden voor donderdag

Op **MAANDAG**

- Luister naar de opname van het lied '[Op z'n allerbest](#)'
- Zing vervolgens het **REFREIN** eerst een keer helemaal voor.
- Schrijf of projecteer de woorden op het digibord. Wijs de woorden tijdens het zingen een aantal keer ritmisch mee. Laat de leerlingen met je meezingen.
- Laat het aanwijzen ook door een leerling uitvoeren.

Op **DINSDAG**

- Luister naar de opname van '[die Moldau](#)'.
- Vraag de kinderen om 5 **WOORDEN** op te schrijven als ze naar deze muziek aan het luisteren zijn.
- Bespreek de woorden die de kinderen hebben opgeschreven en schrijf er een aantal op het bord.
- Verdeel de woorden in 4 categorieën en bespreek deze categorieën:

1) Emoties: wat het met je doet (woorden als: boos/blij/vrolijk/angstig)

2) Gedachtes: waar je aan denkt (woorden als: vakantie/feestje/lift)

3) Oordeel: wat je ervan vindt (woorden als: mooi/lelijk/saai)

4) Het orkest: wat bij het orkest/muziek hoort (woorden als: dirigent/violen/muziek/snel/langzaam)

- Laat de leerlingen nu hun eigen woorden verdelen onder deze vier groepen. Hebben ze ergens nog niks ingevuld? Luister dan nogmaals met de klas naar de opname en laat de leerlingen bij elke groep tenminste 1 woord opschrijven.
- Bewaar de blaadjes voor de opdracht van morgen.
- Luister naar de opname van het lied en leer vervolgens het couplet over de **STRIJKERS** d.m.v. voor- en nazang. Je zingt steeds 1 zin voor en de kinderen zingen je na.

Op **WOENSDAG**

- Luister naar [Bruckner 8, vierde deel](#) en **HERHAAL** de luisteropdracht die beschreven staat bij dinsdag. Vergelijk de woorden die de kinderen gisteren opgeschreven hebben (voor de strijkers) met de woorden van vandaag.
- Luister naar [de opname van het lied](#) en leer nu het couplet over de **BLAZERS** d.m.v. voor- en nazang.

Op **DONDERDAG**

- Luister met je groep naar de **HARPCADENZE**. Gebruik hiervoor [deze video](#). Laat de kinderen tekenen hoe ze denken dat dit instrument eruitziet.
- Vergelijk de tekeningen van de kinderen in de klas met elkaar en laat daarna een harp zien. *Waren er kinderen die snaren hebben getekend? Zijn er kinderen die bedacht hebben hoe je dit instrument bespeeld? En klopt dat een beetje met hoe de harp bespeeld wordt? Zijn er kinderen die getekend hebben hoe groot het instrument is?*
- **BONUSVRAAG!** Herkent iemand deze muziek misschien?
Antwoord: dit is hetzelfde stuk als op dinsdag (Moldau) beluisterd is bij de strijkers, maar deze keer uitgevoerd op harp.
- Luister naar [het lied](#) en leer de tekst aan over het **SLAGWERK**, de **HARP** en de **DIRIGENT** d.m.v. de *wegveegtechniek*; schrijf de tekst op het (digi)bord. Zing steeds een regel voor en laat de kinderen nazingen. Zodra de kinderen een zin goed kunnen zingen, haal je de zin weg op het bord totdat de tekst helemaal verdwenen is.
Tip! Je kan ook woorden weghalen i.p.v. zinnen als je de tekst vaker wilt herhalen.

Op **VRIJDAG**

- De leerlingen hebben de afgelopen dagen een aantal keer het lied gehoord en stukjes daaruit geleerd. Bespreek met de klas de onderdelen waaruit dit lied bestaat in willekeurige volgorde: noem hierbij het intro (1) – couplet (2) – refrein (3) – finale (4) – doorwerking (5) – tussenspel (6). Geef elk onderdeel een nummer en luister met de klas naar [het lied](#). Laat de leerlingen in tweetallen of groepjes de vorm van het lied opschrijven. Antwoord: 1 – 3 – 2 – 2 – 3 – 6 – 5 – 4
- Zing het **HELE LIED** met de klas. De kinderen hebben het lied deze week vaak gehoord en zullen de finale vanzelf zingen. Zo niet, gebruik dan voor- en nazang en laat de tekst zien op het digibord.

4. EXTRA OPDRACHT: SPEELSTUK 'Op z'n allerbest' (15 min)

Nodig: [grafische partituur](#), opname van het lied '[Op z'n allerbest](#)', verschillende instrumenten, (digi)bord

Vorbereiding: zelf oefenen van de grafische partituur

DOELEN BIJ HET SPEELSTUK 'Op z'n allerbest'

Kinderen oefenen met lange en korte klanken

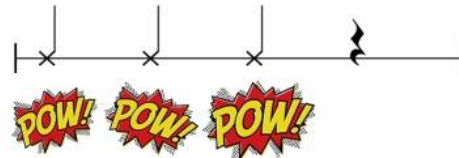
Kinderen spelen een spelstuk a.d.h.v. een grafische partituur

Een leuke variatie op zingen van het lied is het meespelen met het lied.

Hiervoor kun je gebruik maken van een [GRAFISCHE PARTITUUR](#). Op deze manier kun je het lied nog veel vaker horen zonder dat het gaat vervelen én door het uitvoeren van dit spelstuk oefen je ook nog met het verschil tussen **LANGE klanken** (halve noot) en **KORTE klanken** (kwartnoot).

Het is handig om het spelstuk en de volgorde hiervan zelf vooraf al een paar keer te hebben geoefend zodat je weet welke regel van de grafische partituur je moet aanwijzen.

KORTE KLANKEN

LANGE KLANKEN

- **BESPREEK** met de klas het verschil tussen lange en korte klanken. Geef hierbij zelf een aantal voorbeelden.

Korte klanken: het woord 'pow!', een tik met een potlood, een klap in je handen, shake met een schudei.

Lange klanken: het woord 'woosh', een veeg met je hand over je been, een veeg met de bezem over de vloer, een tik op de triangel.

- Laat de kinderen vervolgens zelf naar voorbeelden van lange en korte klanken zoeken door te **EXPERIMENTEREN** met hun stem, bodypercussie en met geluiden van voorwerpen uit het klaslokaal.
- Verzamel de korte en lange klanken en schrijf ze op het digibord.
- Laat nu de [grafische partituur](#) zien op het digibord en oefen de WHOOSH! En de POW! (lang lang – kortkorkort) een paar keer zonder muziek.
- **TIP!** Als de kinderen het ritme onder de knie hebben is het handig om alle drie de regels een keer apart te oefenen voordat je begint.
Ze lijken hetzelfde maar ze zijn net een beetje anders!
- Varieer nu met de andere korte en lange klanken die jullie verzamelt hebben met de klas.
- Als iedereen het spelstuk goed kent, kun je dit **MEESPELEN** met de opname van het lied '[Op z'n allerbest](#)'.

